

Planklagenævnet orienterer nr. 18 – Lokalplanlægning på støjbelastede arealer

Indhold

1. Indledning. 2

2. Generelt om lokalplanlægning på støjbelastede arealer. 2.1. Generelt om planlovens § 15 a. 2

2.2. Grænseværdier for trafikstøj. 3

2.3. Grænseværdier for virksomhedsstøj. 4

Afvigelse fra tidsmæssig afgrænsning af nat og dag. 5

Betydningen af gældende miljøgodkendelser. 6

Ændringer eller udvidelser af en eksisterende virksomhed. 6

2.4. Isolering mod støj af ny boligbebyggelse. 6

3. De konkrete afgørelser. 7

A. Sag om boliger ved siden af eksisterende autolakeringsværksted – virksomhedsstøj – grænseværdier var overholdt. 7

B. Sag om boliger ved siden af eksisterende produktionsvirksomhed – virksomhedsstøj – bestemmelser om konkret støjafskærmning var tilstrækkelige. 8

C. Sag om boliger og rekreative arealer – virksomhedsstøj og trafikstøj – nogle arealer var udlagt til støjfølsom anvendelse, andre var ikke. 9

D. Sag om boliger ved siden af eksisterende virksomheder – virksomhedsstøj – planområdet var ikke eksisterende boligområde. 11

E. Sag om boligbebyggelse – trafikstøj – overholdelse af grænseværdier var ikke fastsat som betingelse for ibrugtagning. 12

F. Sag om boliger og andre bymæssige funktioner i tidligere erhvervsområde – virksomhedsstøj – planområdet var ikke eksisterende boligområde, men område for blandede byfunktioner. 13

G. Sag om etagebyggeri til boliger og butikker – vejtrafikstøj – planområdet var område med blandede byfunktioner. 14

H. Sag om etageboliger ved siden af motorvej – trafikstøj – planområdet var ikke eksisterende boligområde, byomdannelsesområde eller transformationsområde. 15

1. Indledning

Planklagenævnet har i løbet af 2020 og 2021 truffet afgørelse i flere klagesager vedrørende planlovens § 15 a, stk. 1, om planlægning for støjfølsom anvendelse på støjbelastede arealer.

I denne PKNO gennemgås disse klagesager samt de generelle regler om planlægning for støjfølsom anvendelse på støjbelastede arealer.[1]

2. Generelt om lokalplanlægning på støjbelastede arealer

2.1. Generelt om planlovens § 15 a

En lokalplan må kun udlægge støjbelastede arealer til støjfølsom anvendelse, hvis planen kan sikre den fremtidige anvendelse mod støjgener, jf. planlovens § 15 a, stk. 1. Dette skal ske med bestemmelser om etablering af afskærmningsforanstaltninger m.v., jf. § 15, stk. 2, nr. 13, 23 og 26.

Reglerne skal forhindre, at der ved lokalplan tillades opført eksempelvis boliger i et område, der er belastet med støj fra erhvervsvirksomheder, vejtrafik m.v. Reglerne sikrer samtidig de eksisterende virksomheder mod at blive presset væk af boliger. Bestemmelsen udgør et planlægningsforbud, som dog kan fraviges, hvis der sikres mod støjgener i overensstemmelse med § 15 a, stk. 1, som henviser til § 15, stk. 2, nr. 13, 23 og 26.

Med "støjbelastede arealer" menes arealer, hvor Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for den pågældende anvendelse ikke kan overholdes uden etablering af afskærmningsforanstaltninger. Miljøstyrelsen har fastsat forskellige grænseværdier for bl.a. vejstøj, virksomhedsstøj og jernbanestøj.

Med "støjfølsom anvendelse" menes bl.a. anvendelse til boliger.[2]

En lokalplan kan indeholde bestemmelser om afskærmningsforanstaltninger i form af anlæg af beplantningsbælte, støjvold, mur og lignende som betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse eller ændret anvendelse af et ubebygget areal, jf. § 15, stk. 2, nr. 13.

Støjafskærmning

Som følge af den brede formulering af § 15, stk. 2, nr. 13, kan der ifølge praksis ikke stilles krav om, at støjhensynet skal varetages på en bestemt måde. Bestemmelser, der på anden vis sikrer tilstrækkeligt lavt støjniveau, og således f.eks. giver muligheder for anvendelse af teknik, der ikke er kendt ved lokalplanens vedtagelse, og som ikke er en afskærmning eller isolering af eksisterende eller ny boligbebyggelse, er derfor ikke i strid med planloven. Det er således i praksis anset for tilstrækkeligt, at lokalplanen indeholder en bestemmelse om, at udnyttelsen af lokalplanområdet kun kan ske under overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier.[3] Kravet skal i så fald være udtrykkeligt formuleret som en betingelse for ibrugtagning, jf. også formuleringen af bestemmelsen.[4]

Når en kommune vælger at overholde planlovens § 15 a, stk. 1, ved at fastsætte lokalplanbestemmelser, som nærmere fastlægger en støjafskærmnings udformning, placering og karakter, skal disse nærmere krav til støjafskærmningen imidlertid være egnede til at sikre, at de vejledende støjgrænseværdier kan overholdes.[5]

Isolering

En lokalplan kan desuden indeholde bestemmelser om isolering af eksisterende boligbebyggelse mod støj, jf. § 15, stk. 2, nr. 23.

En lokalplan kan endvidere indeholde bestemmelser om isolering mod støj af ny boligbebyggelse i eksisterende boligområder eller områder for blandede byfunktioner, jf. § 11 b, stk. 1, nr. 2, jf. § 15, stk. 2, nr. 26. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med de lempede støjkrav i vejstøjvejledningen og 2007-tillægget til vejledningen om ekstern støj fra virksomheder.

Byomdannelses- og transformationsområder

Der er fastsat særlige regler i § 15 a, stk. 2, om byomdannelsesområder, og i § 15 a, stk. 3, om transformationsområder.

Begreberne byomdannelsesområder og transformationsområder skal forstås i overensstemmelse med planlovens regler for sådanne områder.

2.2. Grænseværdier for trafikstøj

Der er i vejstøjvejledningen fastsat en vejledende grænseværdi for vejtrafikstøj for bl.a. boligområder på 58 dB.[6]

Denne grænseværdi skal være overholdt overalt i området – både ved facaderne og på udendørs opholdsarealer.

Vejstøjvejledningen skelner mellem bl.a.:

1. Nye områder uden betydende støj
2. Nye boligområder, hvor der er støj
3. Nye boliger i eksisterende boligområder i byområder med meget støj

Af støjvejledningen fremgår følgende i forhold til sidstnævnte kategori:

I eksisterende boligområder og områder for blandede byfunktioner i bymæssig bebyggelse kan der opstå ønske om at forny eller vitalisere boligkvarterer, herunder også i forbindelse med byfornyelse og såkaldt "huludfyldning" i eksisterende karrébebyggelse, selv om grænseværdien på 58 dB på ingen måde kan overholdes. Der kan også i disse særlige situationer planlægges nye, støjisolerede boliger (og tilsvarende støjfølsom anvendelse) under forudsætning af, at det sikres, at

- *Alle udendørs arealer, der anvendes til ophold i umiddelbar tilknytning til boligerne, har et støjniveau lavere end 58 dB. Det samme gælder områder i nærheden af boliger, der overvejende anvendes til færdsel til fods (fx gangstier, men ikke fortove mellem boligen og vejen), og*
- *Udformningen af boligernes facader sker, så der er et støjniveau på højest 46 dB indendørs i sove- og opholdsrum med åbne vinduer (fx med særlig afskærmning uden for vinduet eller særligt isolerende konstruktioner), samt*
- *Boligerne orienteres, så der så vidt muligt er opholds- og soverum mod boligens stille facade og birum mod gaden.*

For boliger o.l., hvor disse hensyn imødekommes, skal det udendørs støjniveau ved facaden ikke sammenholdes med de vejledende grænseværdier.[7]

Anvendelsesområdet for de lempede støjkrav nævnt i vejledningen i forbindelse med planlægning for nye boliger i eksisterende støjbelastede byområder er sammenfaldende med anvendelsesområdet for planlovens § 15, stk. 2, nr. 26.[8]

2.3. Grænseværdier for virksomhedsstøj

Generelle og lempede grænseværdier

Der er i vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder fastsat en række generelle grænseværdier for støj, herunder for boligområder for åben og lav boligbebyggelse.[9] Disse gælder på alle udendørsarealer ved boligerne, uanset om der er tale om opholdsarealer eller ej. Der er ikke fastsat grænser for støj inde i bygningerne.

I et tillæg fra 2007 til vejledningen[10] er der fastlagt lempede vejledende grænseværdier.[11]

Det fremgår af tillægget, at tillægget i samspil med ændringen af planloven (indførelsen af planlovens § 15, stk. 1, nr. 26) giver mulighed for at gennemføre nybyggeri, selvom de pågældende virksomheder giver anledning til støjbidrag, der er højere end de vejledende støjgrænser i vejledning 5/1984.

Anvendelsesområdet for de lempede støjkrav nævnt i tillægget til vejledningen er ligeledes sammenfaldende med anvendelsesområdet for planlovens § 15, stk. 2, nr. 26.[12]

Afvigelse fra tidsmæssig afgrænsning af nat og dag

Det fremgår desuden af Miljøstyrelsens vejledning, afsnit 2.2.5, side 22, at hvis en virksomheds drift kræver, at arbejdet udføres i toholdsdrift, kan grænsen mellem nat og dag fastsættes til kl. 06, eller grænsen mellem aften og nat kan fastsættes til kl. 23. Det fremgår endvidere, at hvis en virksomheds arbejde kræver, at virksomheden begynder særligt tidligt om morgenen, kan grænsen mellem nat og dag fastsætte til kl. 06.

Planklagenævnet finder, at denne mulighed i Miljøstyrelsens vejledning for at afvige fra den tidsmæssige afgrænsning af nat og dag, også skal inddrages i vurderingen af, om der er tale om støjgener efter § 15 a, stk. 1.[13]

Det vil sige, at i tilfælde, hvor støjbelastningen af et lokalplanområde stammer fra en virksomhed, hvor den tidsmæssige afgrænsning mellem dag og nat er fastsat til kl. 06 i en miljøgodkendelse i overensstemmelse med denne mulighed i Miljøstyrelsens vejledning, vil det være tilstrækkeligt til overholdelse af planlovens § 15 a, stk. 1, at de i lokalplanen fastsatte afskærmningsforanstaltninger sikrer overholdelse af natgrænseværdien i lokalplanområdet i tidsrummet 22-06.

Betydningen af gældende miljøgodkendelser

Med hensyn til vurderingen af, hvilken støjpåvirkning en eksisterende virksomhed med en miljøgodkendelse medfører på det areal, der ønskes planlagt til støjfølsom anvendelse, finder Planklagenævnet, at kommunen kan tage udgangspunkt i den aktuelle miljøgodkendelse. Giver miljøgodkendelsen således mulighed for overskridelse af Miljøstyrelsens grænseværdier på det pågældende areal, må arealet anses for støjbelastet i § 15 a, stk. 1's forstand. Kommunen kan derimod se bort fra eventuelle overskridelser af den gældende miljøgodkendelse, hvis kommunen ønsker at fastholde/håndhæve den gældende miljøgodkendelse.

Ændringer eller udvidelser af en eksisterende virksomhed

Planklagenævnet finder ikke, at kommunen har pligt efter planlovens § 15 a, stk. 1, til at tage udgangspunkt i en eksisterende virksomheds ønsker om fremtidige ændringer eller udvidelser af aktiviteterne. Der skal således ikke ifølge § 15 a, stk. 1, jf. § 15, stk. 2, nr. 13, fastsættes bestemmelser om etablering af støjafskærmning, der sikrer, at støjgrænseværdierne også kan overholdes i fremtiden, f.eks. hvis en nærliggende virksomhed efterfølgende udvider eller ændrer sine aktiviteter.

Bestemmelsen i § 15 a, stk. 1, indeholder således ikke en beskyttelse eller sikring af eventuelle ønskede eller planlagte produktions- eller aktivitetsudvidelser for en virksomhed med miljøgodkendelse efter lokalplanens vedtagelse. Bestemmelsen indebærer kun en beskyttelse af en sådan virksomheds mulighed for fortsat at udlede støj inden for den meddelte miljøgodkendelse.^[14]

Senere ændringer i virksomhedens aktiviteter må i stedet håndteres efter miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, ikke planlovens, og det vil efter omstændighederne kunne betyde, at virksomheden må etablere yderligere støjdæmpning, støjafskærmning m.v., hvis der ønskes en udvidelse eller ændring af virksomhedens aktiviteter. Det vil bl.a. afhænge af en fremtidig miljøgodkendelse.

2.4. Isolering mod støj af ny boligbebyggelse

Planklagenævnet finder, at anvendelsesområdet for de lempede grænseværdier nævnt vejstøjvejledningen og i tillægget fra 2007 til vejledningen om ekstern støj fra produktionsvirksomheder i forbindelse med planlægning for nye støjisolerede boliger i eksisterende støjbelastede byområder skal ses i sammenhæng med muligheden for at stille krav om isolering mod støj af ny boligbebyggelse, jf. planlovens § 15, stk. 2, nr. 26.

Nævnet finder således, at lovgiver har gjort op med, i hvilke situationer de foranstaltninger, der er omfattet af § 15, stk. 2, nr. 26, må benyttes for at forebygge støjgener for beboere mv. Hvis en lokalplan fastsætter eller forudsætter, at disse foranstaltninger anvendes i et videre omfang, vil det indebære en omgåelse af planlovens bestemmelser om disse typer af foranstaltninger.

§ 15, stk. 2, nr. 26, finder kun anvendelse, hvis der er tale om *eksisterende boligområder eller områder for blandede byfunktioner*.

Planklagenævnet forstår ordlyden af og forarbejderne til bestemmelsen på den måde, at der skal være tale om et faktisk, eksisterende boligkvarter, hvor man ønsker at forny eller fortætte den eksisterende boligbebyggelse på grund af en attraktiv bymæssig beliggenhed. Det har således ikke betydning, at der tidligere har været planlagt for boliger i området, hvis planlægningen ikke er blevet realiseret.

3. De konkrete afgørelser

I dette afsnit gennemgås de afgørelse, som Planklagenævnet i 2020 og 2021 har truffet vedrørende planlovens § 15 a, stk. 1.

Sag A drejer sig om en situation, hvor nævnet ikke fandt, at lokalplanområdet udgjorde et støjbelastet areal, og hvor forholdet derfor ikke var omfattet af bestemmelsen i planlovens § 15 a, stk. 1.

Sag B og C drejer sig om situationer, hvor der i lokalplanen var planlagt for specifikke afskærpningsforanstaltninger, jf. planlovens § 15, stk. 2, nr. 13.

Sag D-I drejer sig om situationer, hvor der i lokalplanen var forudsat anvendelse af de lempede støjgrænseværdier for virksomhedsstøj eller vejtrafikstøj og støjisolering af boligbebyggelsen, jf. planlovens § 15, stk. 2, nr. 26.

I nogle af sagerne er det desuden blevet gjort gældende, at der var tale om byomdannelsesområder eller transformationsområder.

A. Sag om boliger ved siden af eksisterende autolakeringsværksted – grænseværdier var overholdt

En kommune havde vedtaget en lokalplan for boliger i form af åben/lav eller tæt-lav bebyggelse. Planområdet lå ved siden af et eksisterende autolakeringsværksted.

Det fremgik af lokalplanens redegørelse, at der var udarbejdet en støjberegning, og at det på baggrund af støjberegningen kunne konkluderes, at det ikke var sandsynligt, at støjbelastningen fra autolakeringsværkstedet oversteg det tilladte inden for lokalplanområdet.

Det fremgik af støjberegningen, at kommunen ved beregningen havde lagt til grund, at autolakeringsværkstedets støjniveau ikke måtte overstige 60 dB. Planklagenævnet lagde til grund, at denne forudsætning var baseret på, at kommunen havde vurderet, at autolakeringsværkstedet lå i et erhvervs- og industriområde med forbud mod generende virksomhed, hvor der i henhold til Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier må støj 60 dB døgnet rundt.

Det fremgik endvidere af støjberegningen, at det forudsattes, at der ikke var aktivitet på værkstedet om aftenen og om natten. Nævnet lagde til grund, at forudsætningen var baseret på autoværkstedsbekendtgørelsens § 9, stk. 1, om driftstider for støjende aktiviteter på autolakeringsværksteder.[15]

På baggrund af støjberegningen og de forudsætninger, som kommunen havde lagt til grund for beregningen, lagde nævnet til grund, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier ville være overholdt i lokalplanområdet, og at lokalplanområdet således ikke udgjorde et støjbelastet areal som nævnt i planlovens § 15 a, stk. 1. Forholdet var derfor ikke omfattet af bestemmelsen.

Sagen blev behandlet af det samlede nævn. Afgørelsen kan læses her. [Afgørelse af 27. september 2021, sagsnr. 20/00974. \(https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/f801a5ec-0d88-494c-95f3-e9d8892c8a1b?highlight=20%2F00974\)](https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/f801a5ec-0d88-494c-95f3-e9d8892c8a1b?highlight=20%2F00974)

B. Sag om boliger ved siden af eksisterende produktionsvirksomhed - virksomhedsstøj – bestemmelser om konkret støjafskærmning var tilstrækkelige

En kommune havde vedtaget en lokalplan for et haveboligområde med tæt-lav bebyggelse. Ved siden af lokalplanområdet lå en eksisterende produktionsvirksomhed, hvorfra støjbelastningen af lokalplanområdet stammede. I miljøgodkendelsen for virksomheden var grænsen mellem nat og dag fastsat til kl. 06 på hverdage.

Ifølge lokalplanens § 6.6 skulle der etableres afværgeforanstaltninger i form af støjafskærmning som støjmur, således at støj fra erhvervsområdet øst for lokalplanområdet højst belastede boligområdet med Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for virksomhedsstøj.

Kommunen havde således fastsat bestemmelser efter planlovens § 15 a, stk. 1, jf. § 15, stk. 2, nr. 13, om etablering af en konkret støjafskærmning inden ibrugtagning.

Planklagenævnet udtalte, at nævnet, med hensyn til støjpåvirkningen fra en eksisterende virksomhed med en miljøgodkendelse, fandt at kommunen kunne tage udgangspunkt i den aktuelle miljøgodkendelse. Kommunen kunne således se bort fra eventuelle overskridelser af den gældende miljøgodkendelse, hvis kommunen ønskede at fastholde/håndhæve den gældende miljøgodkendelse.

Nævnet fandt ikke, at kommunen havde pligt til, efter planlovens § 15 a, stk. 1, at tage udgangspunkt i mulige fremtidige ændringer eller udvidelser af aktiviteterne i en eksisterende virksomhed. Nævnet fandt således ikke, at der ifølge § 15 a, stk. 1, jf. § 15, stk. 2, nr. 13, skal fastsættes bestemmelser om etablering af støjafskærmning, der sikrer, at støjgrænseværdierne også kan overholdes i fremtiden, f. eks. hvis en nærliggende virksomhed efter ibrugtagningen af lokalplanområdet udvider eller ændrer sine aktiviteter.

Nævnet fandt endvidere, at muligheden i afsnit 2.2.5 i Miljøstyrelsens vejledning om Ekstern støj fra virksomheder, for at afvige fra den tidsmæssige afgrænsning af nat og dag, også skal inddrages i vurderingen af, om der er tale om støjgener efter § 15 a, stk. 1.

Nævnet lagde herefter, på baggrund af en konkret vurdering af de fastsatte støjgrænser i produktionsvirksomhedens miljøgodkendelse, herunder i forhold til hverdage, lørdage og søndage, og den konkrete støjmur, der var planlagt for i lokalplanen, til grund, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier ville kunne overholdes i lokalplanområdet.

Nævnet fandt på den baggrund, at lokalplanen indeholdt de fornødne bestemmelser til sikring af hensynet til beboere m.v. af de nye boliger samt hensynet til de eksisterende virksomheder, jf. planlovens § 15 a.

Sagen blev afgjort af formanden. Afgørelsen kan læses her: [Afgørelse af 17. august 2020, sagsnr. 19/05991. \(https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/f132c92e-5984-47ae-b585-493bdcbe912e?highlight=19%2F05991\)](https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/f132c92e-5984-47ae-b585-493bdcbe912e?highlight=19%2F05991)

C. Sag om boliger og rekreative arealer – virksomhedsstøj og trafikstøj – nogle arealer var udlagt til støjfølsom anvendelse, andre var ikke

En kommune havde vedtaget en lokalplan for boliger og rekreative formål på et område, som fremstod som et eksisterende erhvervsområde. Vest for lokalplanområdet lå et erhvervsområde til tungere industri. Lokalplanområdet var mod vest og nord afgrænset af to

veje, hvoraf den ene lå mellem lokalplanområdet og området til tungere industri.

Lokalplanen muliggjorde opførelse af etageboliger i første række mod vejene og erhvervsområdet og tæt-lav boligbebyggelse bag etagebyggeriet.

Det fremgik af lokalplanens anvendelsesbestemmelse, at der i delområderne med etageboliger og tæt-lav boligbebyggelse blev udlagt fri- og opholdsarealer, som vist på et kortbilag til lokalplanen. I lokalplanens kortbilag var området mellem etageboligerne på den ene side og erhvervsområdet til tungere industri og vejene på den anden side angivet som: *Friareal (støjbelastet)*. Mellem etageboligbebyggelsen og erhvervsområdet og vejene, var endvidere, på lokalplanens kortbilag indtegnet arealer, der i kortbilaget var angivet som: *Vej, sti, og parkering og Byggefelt for Depotrum/cykelskure*.

Lokalplanen udlagde endvidere et delområde til grønt område i den sydlige del af lokalplanområdet, og det fremgik af lokalplanens anvendelsesbestemmelse, at delområdet var et eksisterende rekreativt område, hvis anvendelse fortsatte efter lokalplanens vedtagelse. Det fremgik desuden af lokalplanens redegørelse, at da området var en eksisterende anvendelse, som fortsatte efter lokalplanens vedtagelse, skulle området ikke afskærmes for støj.

Planklagenævnet forstod lokalplanens bestemmelser således, at lokalplanen krævede, at der etableredes etageboligbebyggelse i første række mod støjkilderne, og at grænseværdierne skulle være overholdt på facaderne af disse boliger, men at det ikke var et krav ifølge lokalplanen, at grænseværdierne var overholdt på arealerne mellem etageboligbebyggelsen og støjkilderne (erhvervsområdet og vejene).

Nævnet fandt ikke, at det forhold, at lokalplanen ikke sikrede overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier på arealerne mellem den planlagte etageboligbebyggelse og støjkilderne, medførte, at lokalplanen var i strid med planlovens § 15 a, stk. 1.

Nævnet lagde vægt på, at lokalplanen ikke muliggjorde boligbyggeri eller anden støjfølsom anvendelse på de arealer, som lå mellem den planlagte etageboligbebyggelse og vejene.

Nævnet fandt derfor ikke, at lokalplanen udlagde arealerne foran etageboligbebyggelsen til støjfølsom anvendelse, og kommunen var derfor ikke forpligtet til at fastsætte bestemmelser i lokalplanen, der sikrede overholdelsen af de vejledende grænseværdier for støj på disse arealer.

Nævnet fandt, at lokalplanen udlagde delområdet til grønt område til støjfølsom anvendelse, og at udlægningen af delområdet var omfattet af planlovens § 15 a, stk. 1.

Nævnet fandt i den forbindelse, at det var uden betydning for, om forholdene var omfattet af planlovens § 15 a, stk. 1, at området eventuelt ikke ændrede anvendelse i forhold til den tidligere anvendelse af området. Det afgørende for, om forholdet var omfattet af bestemmelsen, var således, at der skete udlægning af et støjbelastet areal til en støjfølsom anvendelse, uanset områdets faktiske forudgående anvendelse.

Lokalplanen indeholdt ikke bestemmelser, der sikrede, at de vejledende grænseværdier for støj var overholdt i delområdet, og nævnet fandt på den baggrund ikke, at lokalplan var i overensstemmelse med planlovens § 15 a, stk. 1, for så vidt angik dette område.

Sagen blev afgjort af formanden. Afgørelsen kan læses her: [Afgørelse af 2. juli 2021, sagsnr. 20/00296. \(https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/2e0bc418-981b-41dd-8fea-f2802fbe0f11?highlight=20%2F00296\)](https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/2e0bc418-981b-41dd-8fea-f2802fbe0f11?highlight=20%2F00296).

D. Sag om boliger ved siden af eksisterende virksomheder – virksomhedsstøj – planområdet var ikke eksisterende boligområde

En kommune havde vedtaget en lokalplan for bl.a. tæt lav boligbebyggelse ved siden af et erhvervsområde med flere eksisterende virksomheder.

Planklagenævnet opfattede lokalplanens bestemmelser på den måde, at ny bebyggelse skulle opføres på en sådan måde, at de vejledende grænseværdier for ekstern støj, jf. tillægget fra 2007, var overholdt i sove- og opholdsrum, at de generelle grænseværdier skulle være overholdt på udendørs opholdsarealer, men ikke nødvendigvis andre udendørs arealer, og at overholdelsen af grænseværdierne skulle dokumenteres inden ibrugtagning.

Nævnet bemærkede herefter, at de lempede krav i tillægget fra 2007 skulle ses i sammenhæng med muligheden for at stille krav om isolering mod støj af ny boligbebyggelse, jf. planlovens § 15, stk. 2, nr. 26, og at denne bestemmelse kun finder anvendelse, hvis der er tale om eksisterende boligområder eller områder for blandede byfunktioner.

Lokalplanens delområde B, som sagen vedrørte, var ikke udlagt til blandede byfunktioner, og spørgsmålet var herefter, om området kunne anses for et eksisterende boligområde.

Nævnet fandt ikke, at der var tale om et eksisterende boligområde, som nævnt i planlovens § 15 a, stk. 2, nr. 26.

Nævnet lagde herved vægt på, at der i det område, hvor der i henhold til lokalplanen skulle etableres boliger, ikke før lokalplanens vedtagelse fandtes boliger. Nævnet fandt endvidere ikke, at det forhold, at området i kommuneplanen var udlagt til boligområde, medførte, at der var tale om et eksisterende boligområde som nævnt i planlovens § 15, stk. 2, nr. 26.

Nævnet henviste herefter til, at det i praksis var accepteret, at en kommune kan opfylde planlovens § 15 a, stk. 1, ved i en lokalplan alene at henvise til, at de gældende grænseværdier for støj skal være opfyldt.

Nævnet udtalte, at det var nævnets opfattelse, at der som udgangspunkt skal henvises til Miljøstyrelsens *generelle* støjgrænseværdier. Hvis en kommune i stedet henviser til de lempede støjgrænseværdier i tillægget fra 2007, som forudsætter, at der etableres foranstaltninger, som er reguleret af planlovens § 15, stk. 2, nr. 26, skal der være tale om et område, som er omfattet af denne bestemmelse.

Nævnet fandt på den baggrund ikke, at lokalplanen var i overensstemmelse med planlovens § 15 a, stk. 1, idet lokalplanen alene sikrede overholdelse af de lempede grænseværdier fastsat i 2007 tillægget til Miljøstyrelsens vejledning i en situation, der ikke var omfattet af planlovens § 15, stk. 2, nr. 26.

Sagen blev behandlet af det samlede nævn. Afgørelsen kan læses her: [Afgørelse af 22. juni 2020, sagsnr. 19/03034. \(https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/0c1f8cc1-f29a-487e-b734-5c9f0bed7641?highlight=aalborg%20st%C3%B8j\)](https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/0c1f8cc1-f29a-487e-b734-5c9f0bed7641?highlight=aalborg%20st%C3%B8j)

E. Sag om boligbebyggelse – trafikstøj – overholdelse af grænseværdier var ikke fastsat som betingelse for ibrugtagning

En kommune havde vedtaget en lokalplan for et boligområde, som blev placeret i nærheden af flere veje, bl.a. Holbækmotorvejen.

Planklagenævnet fandt ikke, at det planlagte byggeri havde karakter af byfornyelse eller huludfyldning i et eksisterende boligområde. Det var i den forbindelse uden betydning, at området tidligere havde været udlagt til boligområde, da der ikke tidligere var opført boliger på arealerne i lokalplanens delområde R og P. Der var således tale om, at den faktiske anvendelse af områdets ændredes. De lempede grænseværdier var således ikke gældende i disse delområder.

Det fremgik af lokalplanens redegørelse, at dele af lokalplanområdet ikke overholdt Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for trafikstøj. Det fremgik desuden af en støjrapport, at støjniveauet ved facader på rækkehusbebyggelse i delområde R samt villaer i

delområde P ville overskride den vejledende grænseværdi for vejstøj.

Kommunen havde således ikke med de konkrete bestemmelser om støjvold m.v., som var fastsat i lokalplanen, sikret, at grænseværdierne for vejstøj kunne overholdes i lokalplanens delområde R og P. Kommunen havde tværtimod forudsat, at dette ikke var tilfældet, idet den støjbelastede rækkehusbebyggelse i delområde R netop var planlagt som støjafskærmning i forhold til bebyggelsen i delområde P.

Nævnet fandt under disse omstændigheder ikke, at det var tilstrækkeligt efter planlovens § 15 a, stk. 1, at kommunen også havde fastsat en generel bestemmelsen i lokalplanen om, at støjgrænseværdierne skulle overholdes. Nævnet bemærkede endvidere, at det ikke fremgik som en betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse, at bestemmelsen om overholdelse af støjgrænseværdierne var overholdt.

Nævnet fandt på den baggrund ikke, at lokalplanen opfyldte kravet i planlovens § 15 a, stk. 1.

Sagen blev afgjort af formanden. Afgørelsen kan læses her: [Afgørelse af 10. august 2020, sagsnr. 18/05999 mfl. \(https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/5c495490-0c40-4916-b2f8-0ab4be02f1da?highlight=18%2F05999\)](https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/5c495490-0c40-4916-b2f8-0ab4be02f1da?highlight=18%2F05999).

F. Sag om boliger og andre bymæssige funktioner i tidligere erhvervsområde – virksomhedsstøj – planområdet var ikke eksisterende boligområde, men område for blandede byfunktioner

En kommune havde vedtaget en lokalplan for boliger og andre bymæssige funktioner i et erhvervsområde, som overvejende fremstod med nedlagte og fortsat aktive erhvervsvirksomheder. Derudover var der ca. 10 boliger fordelt i tilknytning til virksomhederne.

Planklagenævnet forstod lokalplanens bestemmelser således, at kommunen havde benyttet planlovens § 15 a, stk. 1, jf. 15, stk. 2, nr. 26.

Ifølge kommuneplanlægningen for området, var området udlagt til byomdannelsesområde. Det fremgik endvidere af lokalplanens formålsbestemmelse, at det var lokalplanens formål, at lokalplanområdet udpegedes til byomdannelsesområde fra september 2019.

Nævnet overvejede derfor, om forholdet eventuelt kunne være omfattet af planlovens § 15 a, stk. 2.

Nævnet henviste til, at lokalplaner, der tilvejebringes for arealer i et område, som i kommuneplanen er fastlagt som et byomdannelsesområde, kan udlægge støjbelastede arealer til støjfølsom anvendelse, når kommunen har sikkerhed for, at støjbelastningen er bragt til ophør i løbet af en periode, der ikke væsentligt overstiger 8 år, efter at den endeligt vedtagne lokalplan er offentliggjort, jf. § 15 a, stk. 2.

Nævnet henviste endvidere til, at redegørelsen i en sådan lokalplan skal indeholde oplysning om, hvordan det sikres, at støjbelastningen bringes til ophør, jf. § 16, stk. 7.

Nævnet bemærkede, at lokalplanen ikke omtalte fristen for nedbringelse af støj, jf. § 15 a, stk. 2, og heller ikke indeholdt en redegørelse for, hvordan det sikres, at støjbelastningen bringes til ophør inden for ca. 8 år.

Dette indebar, at planlovens § 15 a, stk. 2, ikke fandt anvendelse.

Nævnet fandt ikke, at der var tale om et eksisterende boligområde, som nævnt i planlovens § 15, stk. 2, nr. 26. Nævnet lagde herved vægt på, at der efter lokalplanen skulle etableres boliger i nedlagte erhvervsejendomme. Nævnet fandt ikke, at det forhold, at der før lokalplanens vedtagelse fandtes enkelte boliger spredt ud i erhvervsområdet, medførte, at der var tale om et eksisterende boligområde.

Nævnet tog herefter stilling til, om der i den konkrete sag var tale om et område for blandede byfunktioner, jf. planlovens § 11 b, stk. 1, nr. 2, som nævnt i planlovens § 15, stk. 2, nr. 26, og om bestemmelsen kun gælder for eksisterende områder for blandede byfunktioner.

Nævnet fandt, at bestemmelsen i planlovens § 15, stk. 2, nr. 26, også omfatter tilfælde, hvor der lokalplanlægges for områder, der senest samtidig med lokalplanen udlægges i kommuneplanen til område for blandede byfunktioner.

Nævnet fandt endvidere ikke grundlag for at fastslå, at lokalplanområdet ikke var udlagt til blandede byfunktioner i kommuneplanen, jf. planlovens § 11 b, stk. 1, nr. 2.

Nævnet fandt på den baggrund, at kommunen havde mulighed for at fastsætte bestemmelser, som forudsætter, at støjpåvirkningen ikke skal vurderes i skel, men alene indendørs og på udendørs arealer, og at der skal ske isolering af nyt boligbyggeri, jf. planlovens § 15, stk. 2, nr. 26.

Planlovens § 15 a, stk. 1, var således opfyldt.

Sagen blev behandlet af det samlede nævn. Afgørelsen kan læses her: [Afgørelse af 23. september 2020, sagsnr. 20/03225. \(https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/6de255fe-f99f-4eaa-a403-85fc2b275757?highlight=20%2F03225\)](https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/6de255fe-f99f-4eaa-a403-85fc2b275757?highlight=20%2F03225)

G. Sag om etagebyggeri til boliger og butikker – vejtrafikstøj – planområdet var område med blandede byfunktioner

En kommune havde vedtaget en lokalplan for blandede bydelsfunktioner i et område, der bl.a. lå ved siden af en større vej.

Planklagenævnet forstod lokalplanens bestemmelser på den måde, at de henviste til grænseværdierne for særligt isolerede bygninger, herunder de særlige grænseværdier, som er nævnt i vejstøjvejledningen i forhold til kategorien *nye boliger i eksisterende boligområder i byområder med meget støj*.

Nævnet fandt, at lokalplanområdet var udlagt til blandede byfunktioner i kommuneplanen, jf. planlovens § 11 b, stk. 1, nr. 2. Området var endvidere også lokalplanlagt til blandede byfunktioner.

På den baggrund fandt nævnet, at kommunen havde mulighed for at fastsætte bestemmelser, som forudsatte, at støjpåvirkningen ikke skulle vurderes i skel, men alene indendørs og på udendørs opholdsarealer, og at der skulle ske isolering af nyt boligbyggeri, jf. planlovens § 15, stk. 2, nr. 26.

Bestemmelsen i planlovens § 15 a, stk. 1, var således opfyldt.

Sagen blev afgjort af formanden. Afgørelsen kan læses her: [Afgørelse af 8. december 2020, sagsnr. 18/08016 m.fl. \(https://pkn.naevneneshus.dk/media/documents/cleardox_qRJQdUW.pdf\)](https://pkn.naevneneshus.dk/media/documents/cleardox_qRJQdUW.pdf)

H. Sag om etageboliger ved siden af motorvej – trafikstøj – planområdet var ikke eksisterende boligområde, byomdannelsesområde eller transformationsområde

En kommune havde vedtaget en lokalplan for et boligområde. Sagen vedrørte et eksisterende industriområde, som ligger ved siden af Køge Bugt Motorvejen. I området fandtes flere erhvervsvirksomheder, hvoraf flere var under afvikling.

Planklagenævnet forstod lokalplanens bestemmelser således, at der i lokalplanen var henvist til de lempede støjkrav i vejstøjvejledningen.

Det fremgik af lokalplanens redegørelse, at lokalplanområdet var udlagt som byomdannelsesområde. Kommunen havde endvidere, i sine bemærkninger til klagesagen, anført, at området er udlagt som byomdannelsesområde, ligesom kommunen har henvist til planlovens § 15 a, stk. 2.

Nævnet vurderede derfor, om forholdet eventuelt kunne være omfattet af planlovens § 15 a, stk. 2.

Nævnet udtalte i den forbindelse, at planlovens § 15 a, stk. 2, efter nævnets opfattelse, som følge af bestemmelsens ordlyd, alene vedrører områder, som er fastlagt som byomdannelsesområder, jf. planlovens § 11 b, stk. 1, nr. 5, det vil sige områder, der er belastet af støj fra miljøbelastende erhvervsformål, havneformål eller lignende aktiviteter. Nævnet udtalte, med henvisning til afsnit 4.3 i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj i byomdannelsesområder^[16], at overgangsordningen for støj alene er rettet mod de virksomheder, som kan komme i klemme i forbindelse med byomdannelse, og at planlovens almindelige regler fortsat gælder for trafikstøjen.

Nævnet fandt allerede af den grund ikke, at planlovens § 15 a, stk. 2, fandt anvendelse i sagen.

Kommunen havde endvidere i sine bemærkninger til klagesagen henvist til planlovens § 15 a, stk. 3, nr. 1-5, om transformationsområder.

Lokalplanområdet var ikke i kommuneplanen udlagt som et transformationsområde, og nævnet fandt allerede af den grund ikke, at bestemmelsen i planlovens § 15 a, stk. 3, var relevant i sagen.

Nævnet bemærkede endvidere, at det fremgår af bestemmelsen, at den omhandler arealer belastet af støj fra produktionsvirksomheder. Bestemmelsen havde således heller ikke været relevant, såfremt området havde været udlagt som et transformationsområde.

Nævnet fandt ikke, at lokalplanområdet var udlagt til blandede byfunktioner, idet det alene var udlagt til boliger.

Nævnet fandt endvidere ikke, at der var tale om et eksisterende boligområde, som nævnt i planlovens § 15, stk. 2, nr. 26. Nævnet lagde herved vægt på, at der efter lokalplanen skulle etableres boliger på et område, hvor der fandtes erhvervsvirksomheder.

Nævnet ikke fandt, at der var tale om et eksisterende boligområde eller et område for blandede byfunktioner, var forholdet således ikke omfattet af planlovens § 15, stk. 2, nr. 26.

Nævnet fandt på den baggrund ikke, at lokalplanen var i overensstemmelse med planlovens § 15 a, stk. 1, idet lokalplanen alene sikrede overholdelse af de lempede støjkrav nævnt i Miljøstyrelsens vejledning i en situation, der ikke var omfattet af planlovens § 15, stk. 2, nr. 26.

Sagen blev afgjort af formanden. Afgørelsen kan læses her: [Afgørelse af 15. marts 2021, sagsnr. 19/08877 m.fl. \(https://pkn.naevneneshus.dk/media/documents/19-08877-49_Afg%C3%B8relse_1897045_26_0_anonymiseret.pdf\)](https://pkn.naevneneshus.dk/media/documents/19-08877-49_Afg%C3%B8relse_1897045_26_0_anonymiseret.pdf).

I. Sag om etagebyggeri ved trafikerede veje – trafikstøj – planområde var eksisterende boligområde, men overholdelse af grænseværdier var ikke fastsat som betingelse for ibrugtagning

En kommune havde vedtaget en lokalplan for blandet bolig og erhverv i form af etagebyggeri.

Lokalplanområdet var afgrænset af to veje, og det var i forbindelse med klagesagens behandling oplyst, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for trafikstøj for boliger ikke ville kunne overholdes uden afskærmningsforanstaltninger.

Lokalplanen indeholdt i § 6.7 en bestemmelse, hvoraf det fremgik at:

Boligerne skal overholde Miljøstyrelsens tilladte støjgrænser på 45db/ 40db.

Planklagenævnet fandt, at den planlagte bebyggelse havde karakter af planlægning for nye boliger i et eksisterende boligområde. Nævnet lagde i den forbindelse vægt på, at en del af lokalplanområdet udgjordes af eksisterende boliger, der blev forudsat nedrevet ved realiseringen af lokalplanen, mens den ubebyggede del af lokalplanområdet var omgivet af boliger. Lokalplanområdet var i øvrigt også omgivet af boliger.

Det var efter nævnets opfattelse uden betydning, at området i kommuneplanen og lokalplanen var udlagt til blandet bolig og erhverv.

Nævnet fandt således, at kommunen havde mulighed for at anvende de lempede grænseværdier for trafikstøj i sammenhæng med støjisoleringen af boligbebyggelsen, som nævnt i planlovens § 15, stk. 2, nr. 26, til sikring af overholdelse af planlovens § 15 a, stk. 1.

Nævnet fandt imidlertid ikke, at planlovens § 15 a, stk. 1, var overholdt ved vedtagelsen af den konkrete lokalplan.

Nævnet lagde i den forbindelse vægt på, at det alene fremgik af lokalplanens § 6.7, at boligerne skulle overholde Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier.

Det fremgik således ikke af lokalplanen, at de vejledende grænseværdier tillige skulle være overholdt på opholdsarealerne til boligerne.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at lokalplanen ikke fastsatte bestemmelser for bestemte afskærmningsforanstaltninger, og at lokalplan endvidere ikke indeholdt en udtrykkelig bestemmelse om, at det var en betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse, at den fremtidige bebyggelses anvendelse ved etablering af afskærmningsforanstaltninger mv. var sikret mod støjgener.

Nævnet udtalte, at det ikke var tilstrækkeligt at fastsætte krav om overholdelse af bestemte grænseværdier, idet kravet skulle være udtrykkeligt formuleret som en betingelse for ibrugtagningen. Det var i den forbindelse uden betydning, om kommunen efter anden lovgivning eventuelt ville kunne stille sådanne krav efterfølgende.

Nævnet bemærkede endvidere, at det var uklart, hvilke grænseværdier lokalplanen henviste til. Nævnet kunne dog konstatere, at det ikke var Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for vejtrafikstøj, hverken de generelle eller de lempede, selvom det var den relevante type af støj i den konkrete sag.

Afslutningsvis bemærkede nævnet, at det var uden betydning i forhold til planlovens § 15 a, stk. 1, om det konkrete, påtænkte projekt rent faktisk kunne overholde grænseværdierne.

Sagen blev afgjort af formanden. Afgørelsen kan læses her: [Afgørelse af 2. november 2020, sagsnr. 20/06379. \(https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/810d87e2-397e-4fb0-98f4-5667435074f6?highlight=20%2F06379\)](https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/810d87e2-397e-4fb0-98f4-5667435074f6?highlight=20%2F06379).

[1] Spørgsmålet kan også have betydning i forbindelse med sager efter miljøvurderingsloven, herunder om en plan skal miljøvurderes. Se [19/03416 \(https://pkn.naevneneshus.dk/media/documents/19-03416-7_Afg%C3%B8relse_2071416_33_0_anonymiseret.pdf\)](https://pkn.naevneneshus.dk/media/documents/19-03416-7_Afg%C3%B8relse_2071416_33_0_anonymiseret.pdf).

[2] Se sag C for et eksempel, hvor et areal ikke blev andet for udlagt til støjfølsom anvendelse.

[3] Naturklagenævnets afgørelse af 4. november 1999, gengivet i KfE 2000.135.

[4] Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 12. februar 2014 i sagen [NMK-33-00953 \(https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/2d554fa8-ddaf-406a-9f55-a26191d871a3?highlight=NMK-33-00953\)](https://pkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/2d554fa8-ddaf-406a-9f55-a26191d871a3?highlight=NMK-33-00953). Afgørelsen kan læses på afgørelsesportalen: <https://pkn.naevneneshus.dk/> (<https://pkn.naevneneshus.dk/>). Se også sag I nedenfor.

[5] Se sag B nedenfor.

[6] Miljøstyrelsens vejledning nr. 4/2007 om støj fra veje.

[7] Vejledningens afsnit 2.2.2.

[8] Se sag E nedenfor.

[9] Åben og lav boligbebyggelse: 45 dB(A) hverdage kl 7-18 og lørdag kl. 7-14, 40 dB(A) hverdage kl. 18-22, lørdag kl. 14-22 og søndag kl. 7-22, samt 35 dB(A) alle nætter. Etageboligområder: 50 dB(A) hverdage kl 7-18 og lørdag kl. 7-14, 45 dB(A) hverdage kl. 18-22, lørdag kl. 14-22 og søndag kl. 7-22, samt 40 dB(A) alle nætter.

[10] Tillæg til vejledning nr. 5/1984: Ekstern støj fra virksomheder, juli 2007

[11] I indendørs sove- og opholdsrum: Åben og lav boligbebyggelse: 33 dB(A) hverdage kl 7-18 og lørdag kl. 7-14, 28 dB(A) hverdage kl. 18-22, lørdag kl. 14-22 og søndag kl. 7-22, 23 dB(A) alle nætter. Etageboligområde: 38 dB(A) hverdage kl 7-18 og lørdag kl. 7-14, 33 dB(A) hverdage kl. 18-22, lørdag kl. 14-22 og søndag kl. 7-22, 28 dB(A) alle nætter. For udendørs *opholdsarealer* samt *gangstier* og lign. skal de generelle støjgrænser overholdes.

[12] Se sag D nedenfor.

[13] Se sag B nedenfor.

[14] Se sag B nedenfor.

[15] Bekendtgørelse nr. 908 af 30. august 2019 om miljøkrav i forbindelse med etablering og drift af autoværksteder m.v.

[16] Vejledning om ekstern støj i byomdannelsesområder, Miljøstyrelsen, 2003

Publiseringsdato:

9. november 2021.

Highlight:

 Vis/skjul highlight

Planklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/planklagenaevnet/>) • Nævnenes Hus • Toldboden 2 •
8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • Plan@naevneneshus.dk (<mailto:Plan@naevneneshus.dk>),
Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/pkn-naevneneshus-dk>)